

SÍLIQUA

SÍLIQUA, pres del ll. *sīliqua* 'tavella de llegum', 'llegum', 'cert pes antic'. □ 1.^a doc : Lab. 1840. *Siliquós* [DOrt] *Silicula* i *siliculós* [DOrt].

CPT.: *Siliquiforme*.

Silve, V. *silli* *Sill*, V. *cingle* (II, 711a58) *Silla*, V. *seilla* (SEURE) *Silhaba*, *sillabari*, *sillabeig*, *sillabejar*, *sillàbic*, *sillabícar*, *sillabus*, V. *epilèpsia* Afegim-hi que ja L. d'Aversó explica la «silhaba» (I, 60; II, 77) i els rims *silhabicats* (I, 295) *Sillard*, V. *cella* *Silèpsi*, *sillèptic*, V. *epilèpsi*

Sillera, castellanisme, per *cadiratge*, *cadirat* i el molt manejable *cadurada*, segons les diferents aplicacions: notem que *cadurada* (la c. d'una sala, p. ex.) és un mot alhora planer, bo i natural, i no fem cas de senyores meticuloses ni de saltataulells carrinçons: *sillera* és tan lleig com superflu.

SILLI, pres del greco-llatí *psyllion* (Plini), id. □ 1.^a doc : S. XIV, *Tresor de Pobres* (DAG); la frase «ayga de *silve* o ayga de sement», en la versió d'Al-coati (AlcM), és error de copista per la frase llatina «aqua *psilli* vel aqua seminis ---».

Sillo, V. *cingle* (II, 711a59) *Silló* castellanisme per *cadra* de braços, *butaca*, *poltrona*, o simplement *cadira*, segons els casos *Silló* 'càntir', V. *selló* *Sillogisme*, *silogista*, *silogístic*, *silogitzar*, V. *lògic* *Sillona*, *sillonera*, V. *selló*

SILUETA, del fr. *silhouette* id., abreviació de *portrait à la Silhouette*, dibuix que prengué nom d'Étienne de Silhouette, intendent general del Tresor francès, en l'any 1759. □ 1.^a doc . Lab. 1864; en francès i anglès, 1798. Per a l'explicació històrica, veg les dades i indicis aplegats en el DCEC/DECH

SILUR (peix), pres del ll. *silúrus*, gr. *σίλουρος* id. □ 1.^a doc : DT^o 1670.

SILURIA, angl. *silurian*, nom ahusiu al País de Gal·les, d'on són típics aquesta mena de sediments, país habitat pels *Silures* en temps dels romans □ 1.^a doc : 1868, *SLitCosta* També es diu *silúric* [DOrt].

Silva, *silvà*, *silvestre*, *silvícola*, *silvicultor*, *silvicultura*, V. *selva* *Sim*, mal escrit per *cim* (CIMA)

SIMA, 'avenc' mot igual i probablement pres del cast. SIMA, que sembla ser d'origen pre-romà, no ben aclarit; l'únic mot verament català és AVENC, usual i arrelat a totes les regions de llengua catalana, si bé no és impossible que en alguna comarca valenciana i ribagorçana *sima* tingui arrels autòctones.

Sobre si el mot *sima* és autòcton en parlars valencians, els qui més hi poden entendre i opinar-hi tenen un judici radical: «castellanisme» SGuarner-FBMoll (AlcM, s. v.); «*sima* no existeix en valencià, ni en la zona fronterera castellana, tampoc: mot d'introducció

llibresca», Giner i March (1981): uns i altre, sense haver-los-ho preguntat. Crec que en conjunt tenen raó: no sols és evident que en les Terres del Nord (Princ, Illes etc.) és un mot foraster i que sona simplement com a estranger, sinó que també entre valencians és un terme de guardes i pràctics del terreny, sempre accessibles al vocabulari castellà; es pot creure que, fins i tot en zones aragoneses i xurres, almenys algunes, sigui també importat, car a Olocau del Rei el pronunciaven amb θ. «allí hay *unar θimas* que dan mieo», i allí prop (ja prov. Terol) a Villarluengo «hay *lor Món-ter de las θimas*» (1961). Aquesta confusió fonètica amb *cima* 'cim' no s'explicaria si hi fos aborigen.

Honestament, però, reconec que era fundat i molt reflexiu el parer que vaig emetre, i que no he canviat en l'article del DECH: «en terra val. la qüestió és complexa, cat verament *sima* allà està molt estès, i arrelat, en la toponímia de quasi tota la zona entre el Xúquer, la Marina i Alacant, com he observat, en un centenar de pobles, en les enquestes de l'*Onom Cat*». Ja se sap que aquests termes com «un centenar» són una avaluació a bell ull, que es presta a alguna exageració involuntària: de tota manera hem aplegat cèdules de 33 termes municipals diferents sense haver procedit a una recerca completa (en alguns n'hi ha en unes quantes rodalies separades). Veg. els detalls que dono a la nota 1 (vol. v, 252a4-26, i cf. el que dic d'AVENC en zones valencianes, ací vol I, 513a5-9 i 512b, nota 4) Encara que ja ho dic a tots dos llocs, potser hauria convingut insistir més que en altres comarques dins la gran franja Xúquer-Mariola, *avenc* (canviat o no en *avenc*) és percebut com l'únic mot valencià, i a la major part de les altres, coexisteixen els dos mots: el predomini o caràcter únic d'*avenc* es nota, p. ex. a les valls d'Albaida i Alcoi, a la Valldigna, Gandia, Dénia etc

D'altra banda, dintre d'aquella llista positiva n'anomeno alguns on vaig sentir més clarament el caràcter autòcton: Riba-roja de Túria, Alfarb, Carlet, Benifaió d'E, Picassent, Sumacàrcer, Barxeta, Benifato i altres de l'Aitana, Orxeta, Banyeres, Camp de Mirra, Onil, Finestrat, Mondover, l'Alguenya, els Fondons, Crevil·lent (en aquesta vila, per cert, *sima* és simplement 'cova' i no pas 'avenc'). Com es veu, també en una franja occidental a l'esquerra del Xúquer, cap als Alcalaans De tota manera la cosa va quedant més i més esclarissada al Nord d'aquest riu, i els últims exemplars esporàdics només arriben als tres pobles Fondoguilla-Beo-Artana. El qui examina de prop el lèxic valencià comarcal s'adona d'una enorme varietat. Tot s'explica si tenim en compte la supervivència de nombrosos focus locals de supervivència d'una forta densitat de mossarabisme, en el parlar —ja aràbic!— dels moriscos: poc en pogueren transmetre als cristians repobladors, els pobres expulsats, i cruelment discriminats ja abans de l'expulsió, però la toponímia puñhula de mossarabismes en massa en tota l'extensió del País i la Rib. d'Ebre; i si bé és clar que els genèrics toponímics presenten un grau de persistència molt més petit, és encara sovint apreciable.